insp. Krzysztof Kozelan
I Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gdańsku

BEZPIECZEŃSTWO IMPREZ MASOWYCH NA PRZYKŁADZIE ZABEZPIECZENIA MECZU PIŁKARSKIEGO ARKA GDYNIA – LECHIA GDAŃSK

SAFETY OF MASS EVENTS ON THE EXAMPLE OF SECURING A FOOTBALL MATCH OF ARKA GDYNIA – LECHIA GDAŃSK

Streszczenie: Na terenie województwa pomorskiego co roku organizowanych jest wiele różnego rodzaju imprez, które z pewnością podnoszą atrakcyjność tego regionu. Przedsięwzięcia te w większości przypadków nie generują dużych zagrożeń i tym samym nie wymuszają mobilizacji dużych sił i środków ze strony służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa. Specyficzną kategorią imprez są te, które noszą miano imprez masowych, a największe zagrożenie na terenie województwa pomorskiego, tak jak w całym kraju, generują niestety mecze piłki nożnej. Celem opracowania jest przedstawienie procesu organizacji zabezpieczenia imprezy masowej na przykładzie meczu piłkarskiego Arka Gdynia – Lechia Gdańsk.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, impreza masowa, mecz piłkarski

Summary: Every year, on the territory of the Pomeranian Province several various events are organised, which certainly raise the attractiveness of this region. Those undertakings in most cases do not generate big safety threats and they do not require the mobilisation of large forces and means from the side of services responsible for providing security. A specific category of events are the so-called mass events and the biggest safety threat on the Pomeranian Province is caused by football matches, as all over Poland. The aim of the study is to present the organisation process of securing a mass event on the example of a football match between Arka Gdynia and Lechia Gdańsk.

Keywords: safety, mass event, football match

Wstęp

Z uwagi na swoją specyfikę i potencjalne zagrożenia bezpieczeństwo podczas imprez masowych znalazło swoje uregulowania w akcie prawnym, jakim jest ustawa z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2139, z późn. zm.), zwana dalej – UoBIM. W przedmiotowym akcie prawnym, w art. 3 zdefiniowane zostały rodzaje imprez masowych w postaci: imprez artystyczno-rozrywkowych; masowych imprez sportowych, w tym mecze piłki nożnej. Mecze piłki nożnej ustawodawca już z założenia potraktował odrębnie, a kwestie ich bezpieczeństwa szcze-

gółowo uregulował w przytaczanej ustawie, odróżniając mecze piłkarskie od pozostałych masowych imprez sportowych.

Mecz piłki nożnej został zdefiniowany w art. 3 ust. 4 UoBIM jako masowa impreza sportowa mającą na celu współzawodnictwo w dyscyplinie piłki nożnej, organizowana na stadionie lub w innym obiekcie sportowym, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000.

Z powyższych założeń ustawowych wynika, że nie każdy mecz piłki nożnej jest imprezą masową, a jedynie taki, który wyczerpuje znamiona powyższej definicji.

Istotnym elementem z punktu widzenia niniejszego artykułu jest zdefiniowanie pojęcia – „imprezy masowej podwyższonego ryzyka". Definicja ta zawarta została w art. 3 pkt 5 UoBIM, w myśl którego jest to impreza masowa, w czasie której, zgodnie z informacją o przewidywanych zagrożeniach lub dotychczasowymi doświadczeniami dotyczącymi zachowania osób uczestniczących, istnieje obawa wystąpienia aktów przemocy lub agresji.

Niezmiernie ważnym pytaniem jest zatem, kto odpowiada za bezpieczeństwo imprez masowych? Kwestię tę reguluje również analizowana UoBIM, która jednoznacznie stwierdza, że za zapewnienie bezpieczeństwa w miejscu i czasie trwania imprezy masowej odpowiedzialny jest jej organizator (art. 5 ust. 1 UoBIM).

Organizatorem imprezy masowej w świetle UoBIM jest osoba prawna, osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która przeprowadza imprezę masową (art. 3 pkt 9 UoBIM).

Odpowiedzialność organizatora rozpoczyna się z chwilą udostępnienia uczestnikom imprezy obiektu lub terenu, na którym ma być ona przeprowadzona, a kończy z chwilą, kiedy ostatni uczestnik imprezy opuści to miejsce. W praktyce godziną rozpoczęcia imprezy masowej jest moment otwarcia bram wejściowych na stadion, a zakończeniem czas, w którym ostatni uczestnik imprezy opuści obiekt.

Ustawodawca w art. 5 ust. 3 UoBIM zaznaczył, że obowiązek zabezpieczenia imprezy masowej oprócz organizatora spoczywa również na: wójcie, burmistrzu, prezydencie miasta; wojewodzie; policji; Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostkach organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej; służbach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny na obszarach kolejowych; służbie zdrowia; innych właściwych służbach i organach.

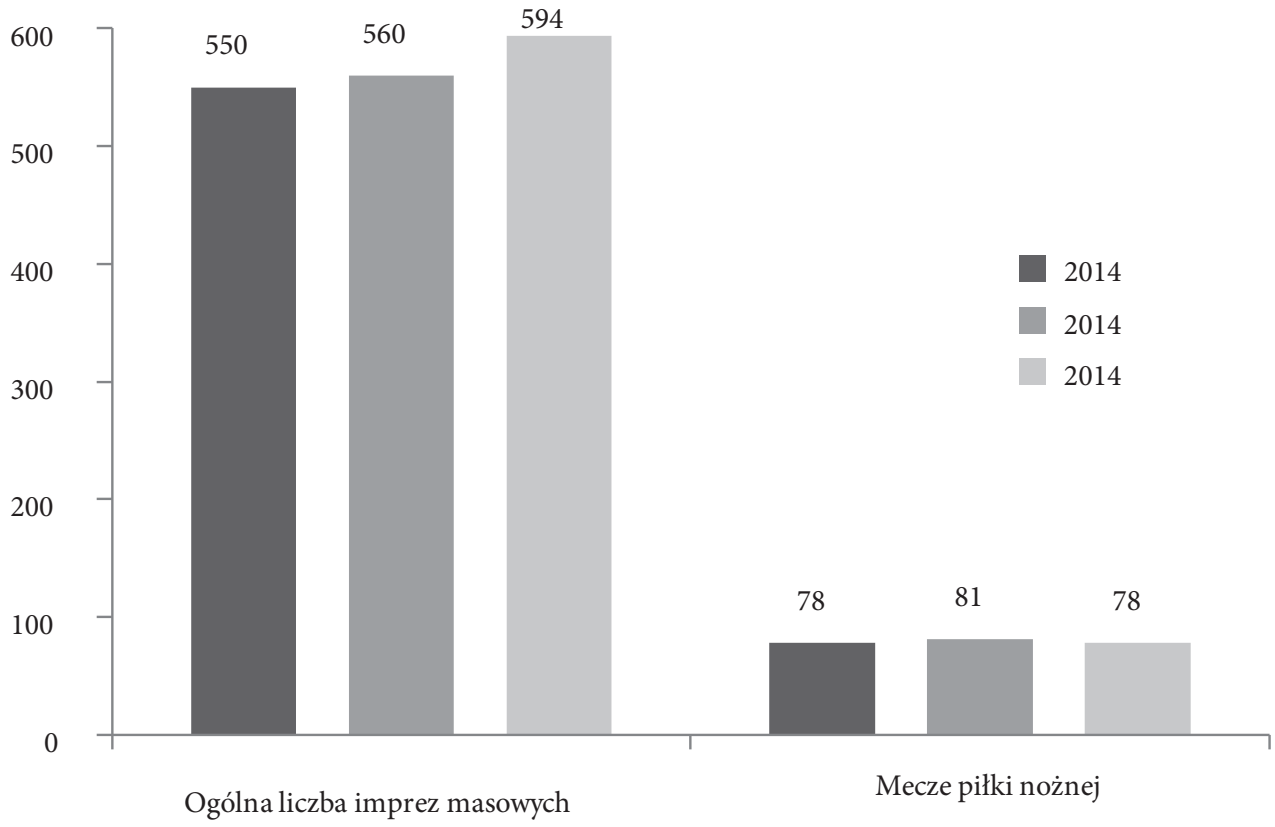
Jak wynika z przytoczonego przepisu, katalog służb i organów nie został zamknięty, jednakże najważniejsze jest wzajemne ich współdziałanie na podstawie UoBIM oraz przepisów szczegółowych, które dają możliwość działania poszczególnym podmiotom w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej.

Rola policji w zabezpieczaniu imprez masowych na terenie woj. pomorskiego

W UoBIM policja została wymieniona jako jedna ze służb, na którą nałożono obowiązek zabezpieczenia imprez masowych, jednakże praktyczna jej rola w tym zakresie jest priorytetowa.

Wiodąca rola policji w zakresie bezpieczeństwa wynika wprost z Ustawy z dnia 6 kwietnia o Policji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1321), gdzie w art.1 ust. 1 zapisano: „Tworzy się Policję, jako umundurowaną i uzbrojoną formację przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa obywateli oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego". Swoje zadania w zakresie ochrony bezpieczeństwa policja realizuje również podczas zabezpieczania imprez masowych.

Należy zwrócić uwagę, że na terenie województwa pomorskiego w latach 2014–2016 ogólna liczba imprez masowych wzrosła, natomiast liczba imprez masowych, jakimi są mecze piłki nożnej, utrzymuje się na podobnym poziomie.

Rys. 1. Zabezpieczenia imprez masowych w woj. pomorskim w latach 2014–2016

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk – odprawa roczna za rok 2016.*

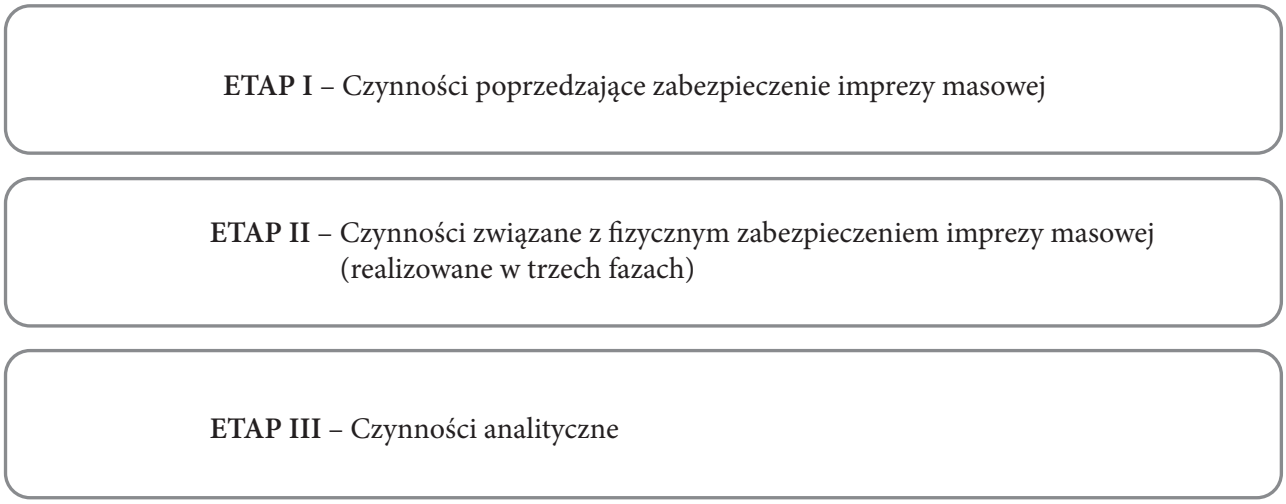
Od roku 2014 ogólna liczba imprez masowych na terenie woj. pomorskiego wzrosła z 550 do 594 w roku 2016, co stanowi wzrost o 8%, natomiast liczba meczy piłki nożnej była taka sama w latach 2014 i 2016 i wynosiła 78. Niewielki wzrost tego typu spotkań

odnotowano w roku 2015, w którym rozegrano o trzy mecze więcej, co stanowi wzrost o 3,8% w porównaniu z pozostałymi analizowanymi latami.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że mecze piłkarskie w województwie pomorskim stanowią zaledwie niewielki procent wszystkich imprez masowych. W roku 2014 stanowiły one 14,1 % wszystkich imprez masowych, w roku 2015 – 14,4%, a w roku 2016 zaledwie 13,1%. Pomimo to właśnie zabezpieczenie tego typu imprez angażuje największe siły środki policyjne.

Działania pomorskiej policji w zakresie zabezpieczenia imprez masowych rozpoczynają się z chwilą otrzymania informacji o ich przeprowadzeniu, a biorąc pod uwagę fakt, że imprezy takie odbywają się cyklicznie – jest to proces ciągły.

Proces ten można podzielić na trzy etapy (rys. 2).

Rys. 2. Etapy zabezpieczenia imprez masowych na terenie woj. pomorskiego

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk*.

Etap I – polega na podejmowaniu przez pomorską policję działań zmierzających do wypracowania optymalnych zasad współpracy z podmiotami zewnętrznymi, które mają wpływ na bezpieczeństwo imprez masowych. W roku 2016 przeprowadzono 40 spotkań na szczeblu Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku, w którym uczestniczyli przedstawiciele Wydziału Sztab Policji KWP w Gdańsku.

Ponadto na tym etapie przygotowywana jest przez policję stosowna opinia. Zgodnie z art. 25 ust. 1 UoBIM organizator imprezy masowej, nie później niż na 30 dni przed planowanym terminem jej rozpoczęcia, zwraca się do właściwych miejscowo: komendanta powiatowego (miejskiego) policji; komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej; dysponenta zespołów ratownictwa medycznego; państwowego inspektora sanitarnego z wnioskiem o wydanie opinii o niezbędnej ilości sił i środków potrzebnych do zabezpieczenia imprezy masowej, zastrzeżeniach do stanu technicznego obiektu (terenu) oraz o przewidywanych zagrożeniach. Etap ten to również zbieranie i systematyzacja materiałów do analizy ryzyka zagrożeń w związku z mającą się odbyć imprezą masową, a co za tym idzie kalkulacji niezbędnych sił i środków potrzebnych

do jej zabezpieczenia oraz przygotowanie dokumentacji w postaci „Planu działania Dowódcy Operacji Policyjnej" lub „Planu działania Dowódcy Akcji Policyjnej" (Zarządzenie nr 23 KGP z dnia 23 września 2014 r w sprawie metod i form przygotowania i realizacji działań Policji w związku ze zdarzeniami kryzysowymi – Dz. Urz. KGP poz. 65).

Tabela 1. Liczba spotkań przeprowadzonych z podmiotami pozapolicyjnymi w związku z imprezami masowymi odbywającymi się w 2016 r. na szczeblu KWP w Gdańsku

Typ spotkania	Liczba
Spotkania w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw zapewnienia bezpieczeństwa związanego z organizacją imprez masowych zwoływane przez Wojewodę Pomorskiego	2
Spotkanie z Wojewodą Pomorskim oraz przedstawicielem Ekstraklasy S.A. odbywające się poza formułą Zespou Interdyscyplinarnego przed meczem Arka Gdynia – Lechia Gdańsk	1
Spotkanie koordynacyjne w związku z meczami rozgrywanymi na terenie woj. pomorskiego w ramach Ekstraklasy i Pucharu Polski (w spotkaniach brali udział przedstawiciele: Zakładu Północnego PKP InterCity, PKP Przewozy Regionalne, Szybkiej Kolei Miejskiej w Trójmieście, Wydziału Zarządzania Kryzysowego UM w Gdańsku, Pomorskiego Związku Piłki Nożnej, Komendy Regionalnej Straży Ochrony Kolei w Gdańsku, Straży Ochrony Kolei SKM w Trójmieście)	29
Spotkania z przedstawicielami Pomorskiego Związku Piłki Nożnej, w tym w ramach posiedzeń Komisji ds. Bezpieczeństwa na Obiektach Piłkarskich	8
Udział w pracach komisji powołanej przez Wojewodę Pomorskiego na czas kontroli obiektów wpisanych do Wykazu obiektów, na których jest obowiązkowe utrwalanie przebiegu imprezy masowej za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk	8
Udział w pracach komisji Pomorskiego Związku Piłki Nożnej dokonującej weryfikacji boisk, na których są rozgrywane mecze piłki nożnej od rozgrywek B klasy do II ligi	14

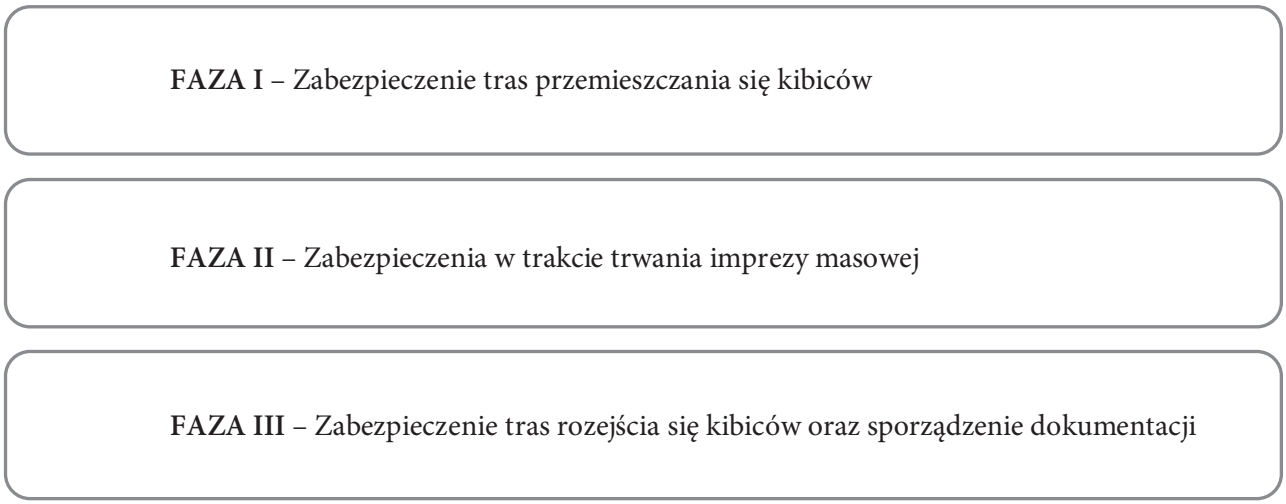
Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk – dane z odprawy rocznej za rok 2016.*

Podczas tych przygotowań policja zakłada wszystkie z możliwych wariantów działania, uwzględniając w tym zakresie art. 22 ust. 4 UoBIM, zgodnie z którym policja podejmuje również działania przywracające porządek publiczny na stadionie, terenie lub w budynku w trakcie trwania imprezy masowej, w przypadku gdy działania służb porządkowych są nieskuteczne. Działania te podejmowane są przez policję po wystąpieniu przez organizatora lub kierownika do spraw bezpieczeństwa o udzielenie pomocy, który niezwłocznie potwierdza ten fakt pisemnym zgłoszeniem. Działania policji w zakresie zabezpieczania imprez masowych, oprócz ustawy o Policji i UoBIM, regulują przepisy wewnętrzne, do których w szczególności należy zaliczyć:

- zarządzenie nr 23 KGP z dnia 24 września 2014 r. w sprawie metod i form przygotowania i realizacji działań Policji w zawiązku ze zdarzeniami kryzysowymi (Dz. Urz. KGP poz. 65, z późn. zm.);
- zarządzenie nr 3 KGP z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie prowadzenia Policyjnego Rejestru Imprez masowych (Dz. Urz. KGP poz. 14);
- zarządzenie nr 982 z dnia 21 września 2007 r. w sprawie zasad organizacji i trybu wykonywania przez Policję zadań związanych z rozpoznaniem, zapobieganiem, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń popełnianych w związku z imprezami

sportowymi oraz gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych (Dz. Urz. KGP Nr 17, poz. 129).

Etap II – obejmuje faktyczny czas zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom imprezy masowej. Etap ten realizowany jest w trzech fazach.

Rys. 3. Czynności związane z fizycznym zabezpieczeniem imprezy masowej

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk.*

Faza I – to czas przed rozpoczęciem imprezy masowej. Jest to okres generujący wiele zagrożeń związanych z dojazdem lub dojściem uczestników imprezy masowej do miejsca jej przeprowadzenia. Do najważniejszych zagrożeń, które są przewidywane i którym policja zapobiega, należą w szczególności te związane z meczami piłki nożnej. Wymienić tu należy przede wszystkim:

- możliwość konfrontacji kibiców przeciwnych drużyn podczas dojścia lub dojazdu na mecz, czyli tzw. „ustawek". Konfrontacje te są z reguły starciem fizycznym dwóch grup osób deklarujących odrębną przynależność kibicowską i identyfikujących się z określonymi klubami piłkarskimi;
- możliwość niszczenia mienia na trasie zorganizowanych przejazdów grup kibiców oraz kradzieże mienia w sklepach lub stacjach paliw znajdujących się przy trasie przejazdu, czyli tzw. „promocje" (określenie funkcjonujące wśród pseudokibiców);
- możliwość zakłócania porządku publicznego podczas przemieszczania się kibiców na teren imprezy masowej;
- zagrożenia w ruchu drogowym związane z nieprzestrzeganiem przepisów.

Faza II – to czas od rozpoczęcia imprezy do czasu jej faktycznego zakończenia. Jest to czas równie aktywnych działań policyjnych, w szczególności polegających na ciałym monitorowaniu przebiegu imprezy masowej, utrzymywaniu stałego kontaktu z organizatorem oraz współdziałającymi służbami. Do szczególnych zagrożeń w tej fazie należy zaliczyć możliwość zachowań uczestników imprezy masowej, które wykazują znamiona przestępstw lub wykroczeń. W przypadku naruszenia porządku publicznego pod-

czas trwania imprezy masowej organizator w pierwszej kolejności podejmuje działania zmierzające do jego przywrócenia, jednak w praktyce bardzo często do działań wkracza policja. Niezależnie od przebiegu imprezy masowej, siły i środki policyjne muszą być przygotowane na wszystkie warianty działań, włącznie z interwencją siłową.

Faza III – to czas po zakończeniu imprezy masowej. Jest to okres zapewnienia bezpiecznego rozejścia się, odjazdu jej uczestników. W tej fazie zagrożenia i działania policji są analogiczne jak przed imprezą masową. Ponadto jeżeli podczas trwania imprezy masowej doszło do naruszeń prawa, to najczęściej po jej zakończeniu wykonuje się dokumentację procesową oraz zatrzymuje ewentualnych sprawców przestępstw lub wykroczeń, którzy nie zostali zatrzymani wcześniej. Po zakończeniu imprezy masowej sporządza się również pozostałą dokumentację służbową.

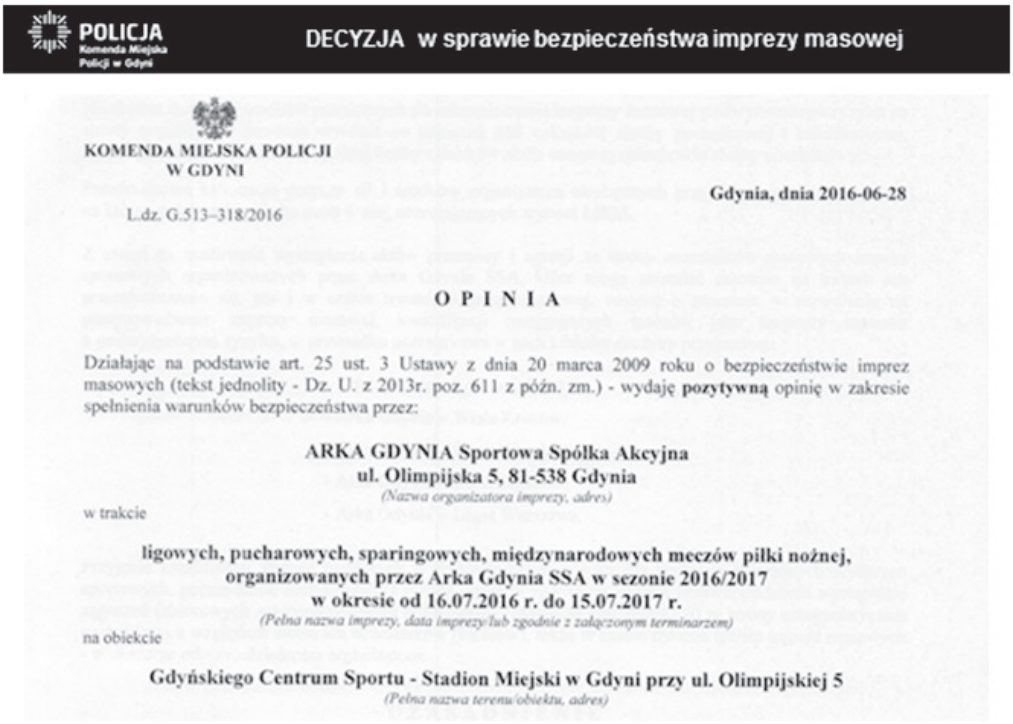
Etap trzeci następuje po fizycznym zabezpieczeniu imprezy masowej i obejmuje czynności analityczne. Jest to etap kończący zabezpieczenie imprezy masowej, ale stanowiący cenne źródło informacji wykorzystywanych do planowania kolejnych zabezpieczeń. Podczas tego etapu organizowane są spotkania z podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu i omawiane wydarzenia związane przebiegiem zabezpieczenia w celu wyeliminowania uchybień w przyszłych działaniach. Etap ten jest zarazem początkiem etapu I.

Organizacja zabezpieczenia policyjnego meczu Arka Gdynia – Lechia Gdańsk

W dniu 30 października 2016 r. o godzinie 18.00 w obiekcie Gdyńskiego Centrum Sportu na stadionie miejskim w Gdyni przy ul. Olimpijskiej 5 odbyła się impreza masowa – mecz derbowy pomiędzy drużynami piłkarskimi Arka Gdynia – Lechia Gdańsk. Z uwagi na antagonistyczne nastawienie kibiców obu drużyn mecz ten uznany został za imprezę masową podwyższonego ryzyka, co jednoznacznie wynikało z opinii Komendanta Miejskiego Policji w Gdyni wydanej w dniu 28 czerwca 2016 r. (Rys. 4).

Przed meczem w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Gdańsku podjęto szereg czynności zmierzających do prawidłowego zabezpieczenia tego spotkania, a mianowicie:

- zebranie i analiza informacji o zagrożeniach związanych z zabezpieczeniem;
- zebranie informacji o siłach i środkach planowanych do zabezpieczenia ww. meczu przez jednostki KMP/KPP (Komenda Miejska Policji, Komenda Powiatowa Policji);
- zebranie zapotrzebowania dotyczącego sił wsparcia, niezbędnych do realizacji zabezpieczenia na terenie poszczególnych jednostek KMP/KPP;
- wystąpienie z wnioskiem o przydzielenie sił wsparcia spoza województwa w postaci dwóch kompanii Oddziałów Prewencji Policji oraz śmigłowca policyjnego wraz z załogą;
- zapewnienie wyżywienia dla sił wsparcia spoza województwa;
- udział w spotkaniach poświęconych organizacji meczu Arka Gdynia i Lechia Gdańsk;

POLICJA Komenda Miejska Policji w Gdyni

DECYZJA w sprawie bezpieczeństwa imprezy masowej

KOMENDA MIEJSKA POLICJI
W GDYNI

Gdynia, dnia 2016-06-28

L.dz. G.513–318/2016

O P I N I A

Działając na podstawie art. 25 ust. 3 Ustawy z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych (tekst jednolity - Dz. U. z 2013r. poz. 611 z późn. zm.) - wydaję **pozytywną** opinię w zakresie spełnienia warunków bezpieczeństwa przez:

ARKA GDYNIA Sportowa Spółka Akcyjna
ul. Olimpijska 5, 81-538 Gdynia
(Nazwa organizatora imprezy, adres)

w trakcie

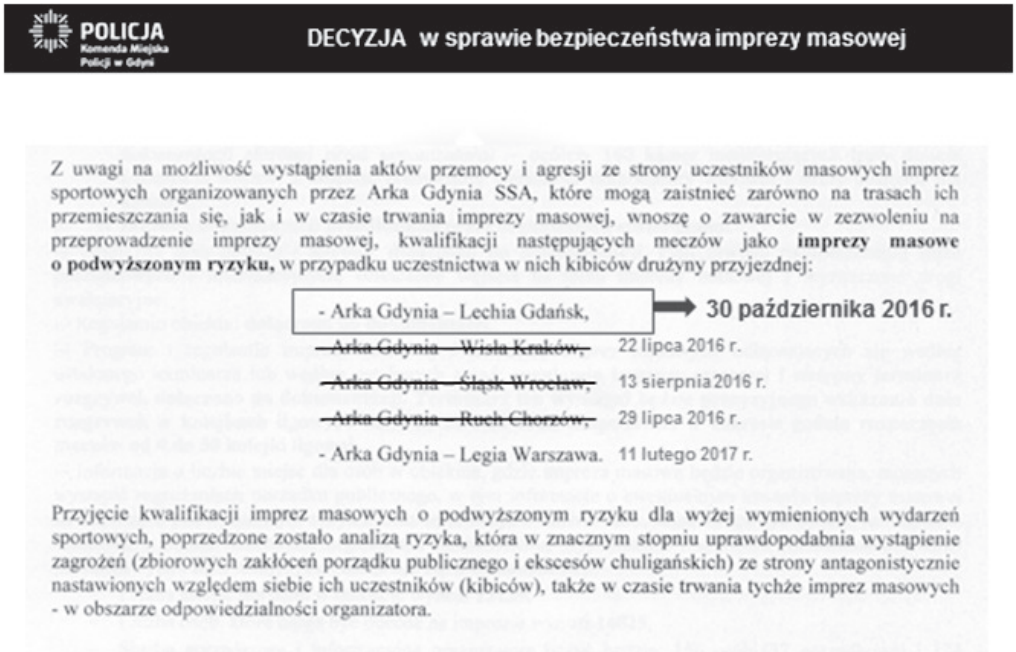
ligowych, pucharowych, sparingowych, międzynarodowych meczów piłki nożnej, organizowanych przez Arka Gdynia SSA w sezonie 2016/2017 w okresie od 16.07.2016 r. do 15.07.2017 r.
(Pełna nazwa imprezy, data imprezy/lub zgodnie z załączonym terminarzem)

na obiekcie

Gdyńskiego Centrum Sportu - Stadion Miejski w Gdyni przy ul. Olimpijskiej 5
(Pełna nazwa terenu/obiektu, adres)

Rys. 4. Opinia Komendanta Miejskiego Policji w Gdyni

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk.*

POLICJA Komenda Miejska Policji w Gdyni

DECYZJA w sprawie bezpieczeństwa imprezy masowej

Z uwagi na możliwość wystąpienia aktów przemocy i agresji ze strony uczestników masowych imprez sportowych organizowanych przez Arka Gdynia SSA, które mogą zaistnieć zarówno na trasach ich przemieszczania się, jak i w czasie trwania imprezy masowej, wnoszę o zawarcie w zezwoleniu na przeprowadzenie imprezy masowej, kwalifikacji następujących meczów jako **imprezy masowe o podwyższonym ryzyku,** w przypadku uczestnictwa w nich kibiców drużyny przyjezdnej:

- Arka Gdynia – Lechia Gdańsk, → 30 października 2016 r.
- ~~Arka Gdynia – Wisła Kraków,~~ 22 lipca 2016 r.
- ~~Arka Gdynia – Śląsk Wrocław,~~ 13 sierpnia 2016 r.
- ~~Arka Gdynia – Ruch Chorzów,~~ 29 lipca 2016 r.
- Arka Gdynia – Legia Warszawa. 11 lutego 2017 r.

Przyjęcie kwalifikacji imprez masowych o podwyższonym ryzyku dla wyżej wymienionych wydarzeń sportowych, poprzedzone zostało analizą ryzyka, która w znacznym stopniu uprawdopodabnia wystąpienie zagrożeń (zbiorowych zakłóceń porządku publicznego i ekscesów chuligańskich) ze strony antagonistycznie nastawionych względem siebie ich uczestników (kibiców), także w czasie trwania tychże imprez masowych - w obszarze odpowiedzialności organizatora.

Rys. 5. Decyzja w sprawie bezpieczeństwa imprezy masowej

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk.*

– zwrócenie się do Marszałka Województwa o sfinansowanie przejazdu kolejki SKM (Szybka Kolej Miejska), przeznaczonej dla kibiców Lechii Gdańsk;
– nawiązanie współpracy z kierownictwem SKM w celu wypracowania optymalnego rozkładu jazdy dla pociągu SKM przeznaczonego dla kibiców Lechii Gdańsk;
– nawiązanie współpracy z SOK (Straż Ochrony Kolei) w zakresie zabezpieczenia szlaku kolejowego, zarówno kibiców Lechii Gdańsk, jak i kibiców Arki Gdynia;
– zapewnienie zabezpieczenia osobowo-sprzętowego niezbędnego do podjęcia natychmiastowych czynności w przypadku awarii pojazdów lub uzbrojenia;
– przygotowanie dokumentacji planistycznej:
– zorganizowanie odprawy Dowódcy Operacji;
– zabezpieczenie medyczne operacji;
– wyznaczenie zespołu do ustalania i oszacowania ewentualnych szkód w mieniu policyjnym powstałych w związku z zabezpieczeniem;
– uruchomienie Centrum Operacyjnego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gdańsku w dniu meczu od godz. 12.00.

Z zebranych informacji wynikało, że powyższe spotkanie będzie cieszyło się szczególnym zainteresowaniem kibiców obu drużyn, w związku z czym należało przypuszczać, że wykupią oni pełną pulę 14 825 biletów udostępnionych przez organizatora. Ponadto z niepotwierdzonych informacji wynikało, że kibice Lechii Gdańsk pomimo otrzymania jedynie 742 biletów mogą przyjechać do Gdyni w liczbie ok. 3000 osób. Osoby, które nie wejdą na obiekt, mają wziąć udział w zgromadzeniu przed stadionem, które miało być oficjalnie zgłoszone w Urzędzie Miasta Gdynia. Podstawowe miejsce zbiórki kibiców Lechii Gdańsk zostało wyznaczone na godzinę 13.00 na głównej ulicy Sopotu – ul. Bohaterów Monte Casino, skąd kibice mieli przejść na dworzec PKP w Sopocie, gdzie zaplanowano podstawienie dla nich specjalnych wagonów SKM (Szybka Kolej Miejska), które miały dowieźć ich do Gdyni. Zakładano również, że kibice Lechii Gdańsk mogą korzystać z alternatywnych środków transportu. Wysoce prawdopodobne było również, że w grupie kibiców Lechii z Gdańska oraz Arki z Gdyni będą się znajdowali kibice wspierający te klubu z innych powiatów województwa pomorskiego oraz innych miast Polski, a w szczególności Śląska Wrocław, Lecha Poznań i Wisły Kraków. Wydarzenia ostatnich dni na Pomorzu, polegające na wzajemnym atakowaniu się kibiców obydwu drużyn oraz kradzieży flag, wykorzystywanych do opraw meczowych, mogły świadczyć o dużym prawdopodobieństwie, że podczas meczu może dojść do próby konfrontacji pomiędzy zantagonizowanymi kibicami.

W celu zapewnienia właściwego dowodzenia została przygotowana operacja „SĄSIEDZI", którą podzielono na III podoperacje, a te z kolei na odcinki i pododcinki.

Organizacja dowodzenia operacją:

Dowódca Operacji: *I Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gdańsku*

Zastępca Dowódcy Operacji: *Naczelnik Sztabu Policji KWP w Gdańsku*

Zastępca Dowódcy Operacji ds. taktyki działań: *Zastępca Dowódcy Oddziału Prewencji Policji w Gdańsku*

Szef Sztabu Dowódcy Operacji: *Zastępca Naczelnika Sztabu Policji KWP w Gdańsku*

Rys. 6. Plan zabezpieczenia Podoperacji *Gdynia*

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk*

Rys. 7. Plan zabezpieczenia Podoperacji *Gdańsk*.

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk.*

Rys. 8. Plan zabezpieczenia Podoperacji *Tczew*

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk.*

Przebieg zabezpieczenia meczu Arka Gdynia–Lechia Gdańsk

Zabezpieczenie imprezy rozpoczęto 30 października 2016 r. o godzinie 12.00, uruchomiając jednocześnie Centrum Operacyjne Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gdańsku, co stanowiło bardzo ważny element dowodzenia, umożliwiający koordynację podczas realizacji operacji.

Z uwagi na złe warunki atmosferyczne Kierownik Zespołu Lotniczego KWP w Łodzi odwołał przylot śmigłowca do Gdańska. Z tego też powodu Dowódca Operacji zwrócił się do Morskiego Oddziału Straży Granicznej z wnioskiem o wsparcie działań śmigłowcem z tej jednostki – wniosek został uwzględniony pozytywnie.

Potwierdzono informację, że na terenie Gdańska przebywają kibice: Śląska Wrocław, Wisły Kraków oraz Stomilu Olsztyn.

Około godziny 13.10 na terenie obwodnicy Trójmiasta na wysokości węzła Matarnia w rejonie Owczarni doszło do bójki pomiędzy kibicami Lechii i Arki. Na miejscu ujawniono sześciu kibiców Arki Gdynia oraz porozbijane pojazdy, w których znajdował się sprzęt używany do bójek, tj. kije, rurki stalowe, kominiarki oraz rękawice bokserskie. Wylegitymowani kibice odmówili jakiejkolwiek współpracy, pomimo uszkodzeń pojazdów i odniesionych obrażeń.

W tym samym czasie grupa kibiców Lechii Gdańsk uformowała się w Sopocie na Placu Przyjaciół Sopotu w liczbie około 700 osób i rozpoczęła marsz na ul. Bohaterów Monte Casino w kierunku dworca PKP. W trakcie przejścia odpalili około 40 rac.

Podczas wejścia na peron w Sopocie i wchodzenia do SKM kibice Lechii Gdańsk próbowali atakować funkcjonariuszy policji, w wyniku czego policjanci w indywidualnych przypadkach zmuszeni byli do użycia środków przymusu bezpośredniego w postaci gazu i pałek służbowych.

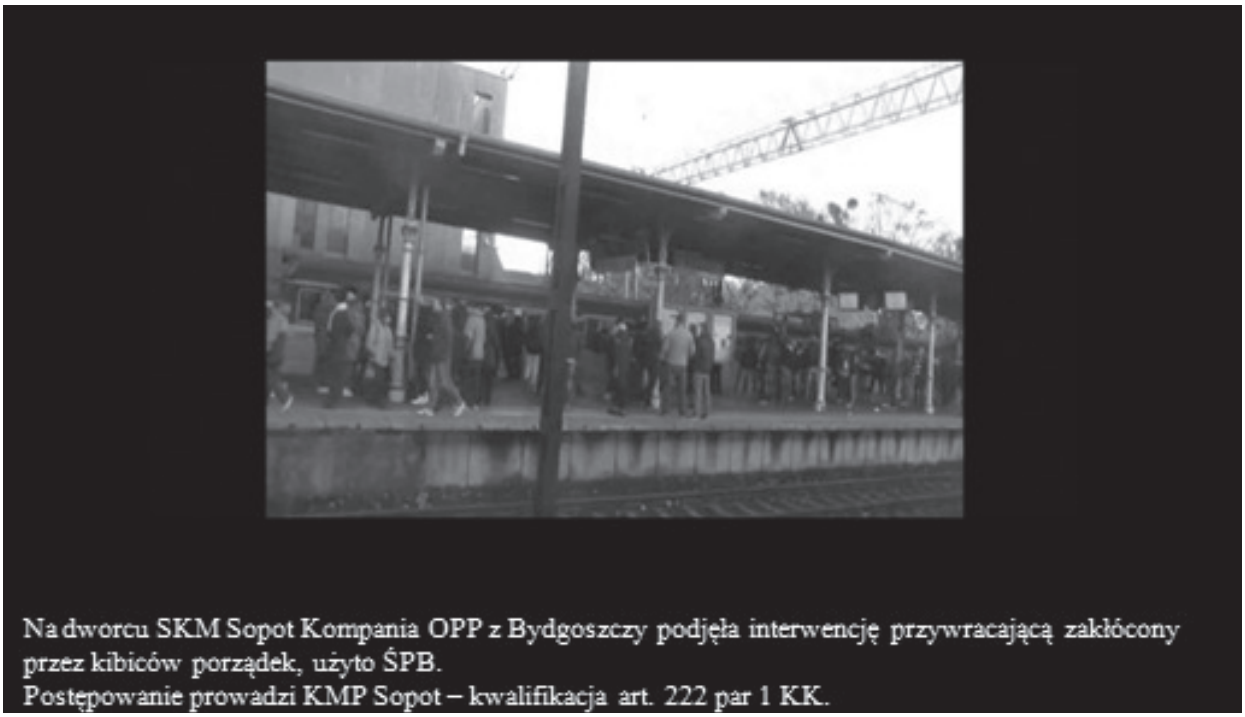

Rys. 9. Incydent na obwodnicy Trójmiasta

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk.*

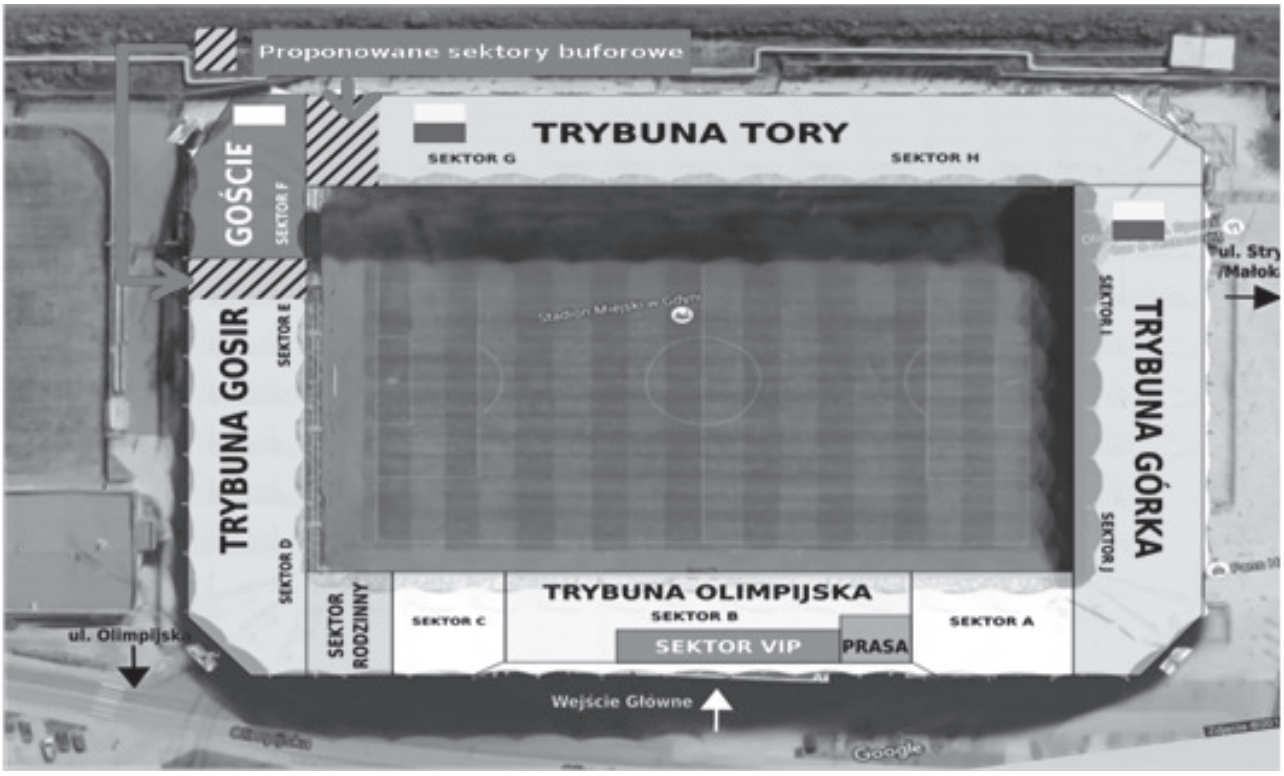
Rys. 10. Rozpoczęcie zabezpieczenia imprezy masowej

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk.*

Rys. 11. Przyjazd kibiców Lechii Gdańsk do Gdyni

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk.*

Rysunek 12. Analiza przeprowadzonych działań

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk*

O godzinie 16.40 kibice, pod nadzorem funkcjonariuszy OPP, dotarli na przystanek SKM Gdynia-Redłowo, gdzie zostali przeprowadzeni w rejon Stadionu Miejskiego w Gdyni i przekazani służbom porządkowym organizatora.

Kibice Legii Gdańsk, zaraz po wejściu do wyznaczonego sektora, przed rozpoczęciem meczu, wyłamali siedziska, a ich odłamkami oraz petardami zaczęli obrzucać kibiców Arki Gdynia, którzy zajmowali miejsca na trybunie „Tora" w sektorze gospodarzy. Ponadto rozpoczęli szturm na ogrodzenie oddzielające ich sektor od boiska.

Rys. 13. Pierwsze zakłócenie porządku, wprowadzenie sił do sektora gości.

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk.*

W związku z agresywnym zachowaniem się kibiców, na wniosek organizatora, Dowódca Operacji podjął decyzję o wprowadzeniu sił policyjnych na teren stadionu. Policjanci zajęli pozycję pomiędzy sektorem, na którym przebywali kibice Lechii Gdańsk, a płytą boiska, co zapobiegło bezpośredniej konfrontacji między kibicami.

Mecz rozpoczął się planowo o godzinie 18.00. Na stadionie zasiadło 14 029 kibiców, w tym 752 Lechii Gdańsk. Podczas jego przebiegu odnotowano szereg incydentów:

- 18.44 z uwagi na napór kibiców Lechii Gdańsk na ogrodzenie policjanci w sektorze G-13 użyli indywidualnie gazu PMP (Policyjny Miotacz Pieprzu – przyp. autora);
- 18.45 kibice Arki Gdynia rzucili na murawę petardę hukową;
- 19.17 kibice Lechii Gdańsk próbowali rozwinąć flagę. Z sektora G-13, w którym znajdowali się kibice Arki Gdynia, zostały rzucone race w kierunku kibiców Lechii Gdańsk;

– 19.23 kibice Lechii Gdańsk odpalili 20 rac i rzucili w kierunku sektora G-13;
– 19.24 kibice Lechii Gdańsk rzucili na murawę race.

Mecz zakończył się o godzinie 19.53 wynikiem 1:1.

Po meczu rozpoczęto rozprowadzanie w pierwszej kolejności kibiców gospodarzy, podczas którego doszło do drobnych zakłóceń porządku, związanych głównie z używaniem środków pirotechnicznych.

Po rozprowadzeniu kibiców gospodarzy Dowódca Operacji podjął decyzję o wylegitymowaniu wszystkich 752 kibiców Lechii Gdańsk, a następnie wyprowadzeniu ich z obiektu i przeprowadzeniu pod eskortą policji na przystanek Gdynia-Redłowo.

O godzinie 23.08 kolejka wraz z kibicami i nadzorującymi ich policjantami odjechała w kierunku Gdańska. Większość kibiców wysiadła w Sopocie, skąd rozjechała się pojazdami prywatnymi.

Operacja została zakończona o godzinie 02.00, a w działaniach wzięło udział łącznie 1288 funkcjonariuszy.

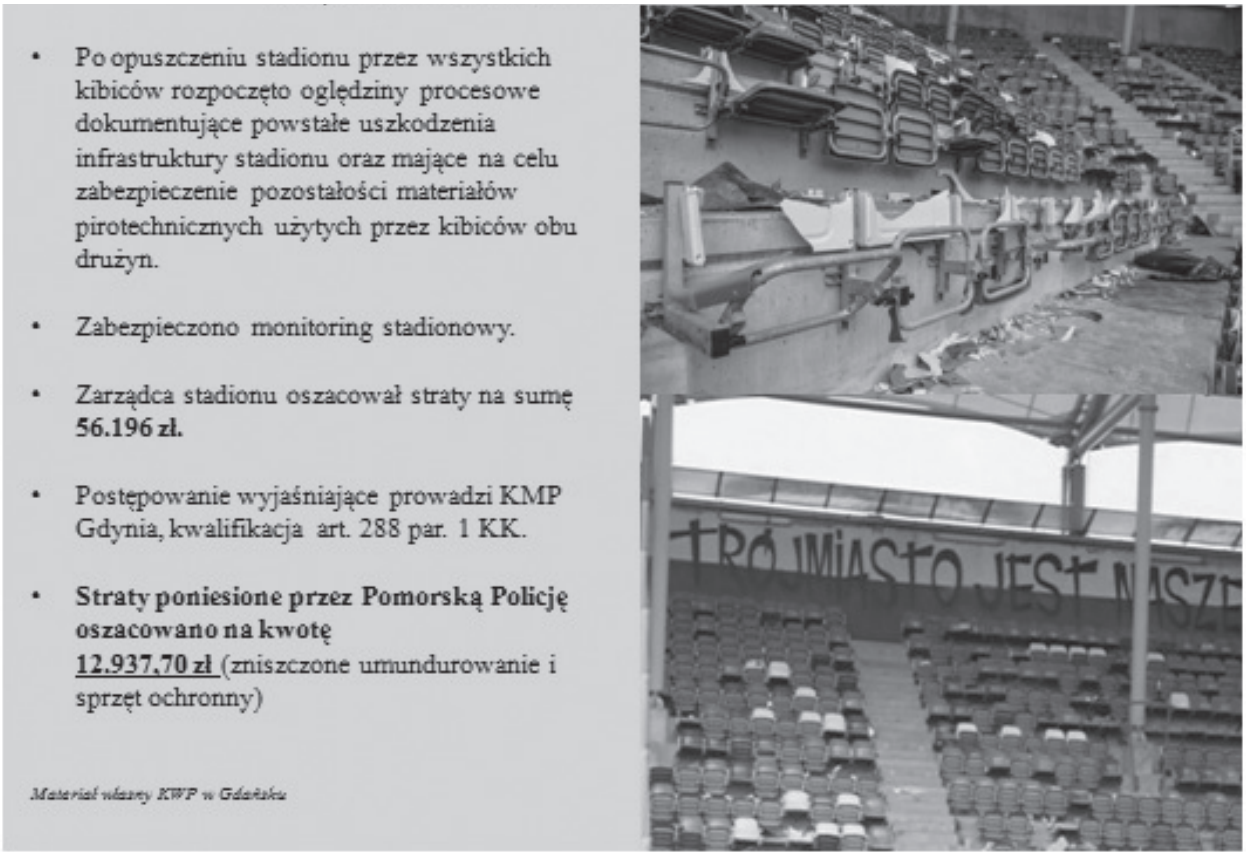
W związku z podjętymi działaniami policyjnymi został uszkodzony sprzęt policyjny, którego wartość wyceniono na kwotę ponad 12 000 zł. W wyniku agresywnych zachowań kibiców zniszczeniu uległ również sprzęt organizatora imprezy na ogólną kwotę 56 196 zł, w tym:

– połamane krzesełka w ilości 552 – wyceniono straty na kwotę 40 296 zł;
– porysowane ściany – wyceniono straty na kwotę 2000 zł;
– zniszczona toaleta w sektorze gości – wyceniono straty na kwotę 3000 zł;
– zniszczenie płyty lexanowe – wyceniono straty na kwotę 7500 zł;
– nadpalony beton na posadzce – wyceniono straty na kwotę 2400 zł.

Bezpośrednio po meczu ustalono i przedstawiono zarzuty z popełnienia przestępstwa 14 osobom oraz zebrano materiał procesowy, który dał podstawę do przedstawienia zarzutów kolejnym 4 osobom za przestępstwa stypizowane w art. 60 ust. 2 UoBIM („Kto w czasie trwania imprezy masowej rzuca przedmiot, mogący stanowić zagrożenie dla życia, zdrowia lub bezpieczeństwa osób przebywających na terenie lub w obiekcie, gdzie odbywa się impreza masowa, albo w inny, równie niebezpieczny sposób zakłóca przebieg tej imprezy, podlega grzywnie nie mniejszej niż 120 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2").

Ponadto zatrzymano jedną osobę, która znieważyła funkcjonariusza policji podczas wykonywania przez niego czynności służbowych związanych z zabezpieczeniem meczu. Zatrzymano również cztery osoby nieletnie, które na terenie torów kolejowych odpaliły materiały pirotechniczne w postaci rac stroboskopowych. Osoby te przekazano opiekunom prawnym, a materiały przekazano do sądu. Niestety nie udało się ustalić sprawców, którzy wnieśli na obiekt stadionu materiały pirotechniczne, co stanowi przestępstwo określone w art. 59 ust. 1 UoBIM.

W związku ze zdarzeniami zaistniałymi na omawianym meczu Komendant Wojewódzki Policji w Gdańsku skierował pismo do Komendanta Głównego Policji celem rozważenia wystąpienia do Ekstraklasy o wyciągnięcie konsekwencji wobec kibiców obydwu drużyn. Ponadto skierowano pismo do Wojewody Pomorskiego z wnioskiem o dokonanie oceny stanu bezpieczeństwa w związku z przebiegiem imprezy masowej.

Rys. 14. Czynności procesowe na stadionie Arki Gdynia

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk.*

Rys. 15. Rejestracja incydentów podczas trwania meczu

Źródło: *Materiał własny KWP Gdańsk.*

Wnioski

Imprezy masowe na terenie województwa pomorskiego to z pewnością duża atrakcja dla jej uczestników oraz promocja całego województwa. Należy zdać sobie jednak sprawę, że wiążą się one z określonym niebezpieczeństwem dla jej uczestników, a nawet dla osób postronnych. Największe zagrożenia niosą ze sobą mecze piłki nożnej. Nie ulega wątpliwości, że piłka nożna jest dyscypliną, która gromadzi największe rzesze publiczności, a rozgrywane mecze budzą dużo emocji. Kibice biorący udział w tych spotkaniach są niekiedy bardzo mocno ze sobą zantagonizowani oraz silnie związani lokalnym patriotyzmem. Zabezpieczenie tego typu imprez wymusza zaangażowanie dużych sił i środków policyjnych. Pomimo uregulowań prawnych wynikających z UoBIM w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom imprezy masowej przez służby porządkowe organizatora, to w praktyce na policji ciąży faktyczny obowiązek tych działań. Policja działa w tym zakresie zarówno przed rozpoczęciem imprezy masowej, jak i podczas jej trwania i po jej zakończeniu.

Istotnym elementem, który należy uwzględnić przy podsumowaniu, jest problem kosztów poniesionych w związku z zabezpieczeniem imprez masowych. Imprezy masowe to w większości przedsięwzięcia komercyjne obliczone na przynoszenie zysku dla ich organizatorów, natomiast w praktyce nikt nie podnosi sprawy kosztów, które ponosi policja jako jednostka budżetowa, czyli każdy obywatel. Koszty policji wynikają z samej gotowości do działań, z przygotowania sprzętu, wyżywienia, zakwaterowania sił wsparcia z innych garnizonów, amortyzacji sprzętu itd. Powyższe argumenty są elementem do dyskusji nad ewentualnymi zmianami w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych.

Po zakończeniu działań należy uznać, że cele Operacji „SĄSIEDZI" zostały osiągnięte, a całość zabezpieczenia przebiegła właściwie, przy wykorzystaniu sił i środków adekwatnych do przewidywanych oraz faktycznych zagrożeń. Celem operacji było zapewnienie bezpieczeństwa jej uczestnikom oraz osobom postronnym, a także zatrzymanie sprawców przestępstw i wykroczeń. Założony cel został osiągnięty, a doświadczenia zdobyte podczas operacji będą wykorzystane do kolejnych zabezpieczeń.

BIBLIOGRAFIA

Materiały własne Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku.

Ustawa z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. z 2015 r. poz.2139, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 6 kwietnia o Policji (Dz.U z 2017 r. poz. 1321).

Zarządzenie nr 23 KGP z dnia 23 września 2014 r w sprawie metod i form przygotowania i realizacji działań Policji w związku ze zdarzeniami kryzysowymi – Dz. Urz. KGP poz. 65.

Zarządzenie nr 3 KGP z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie prowadzenia Policyjnego Rejestru Imprez masowych (Dz. Urz. KGP poz.14).

Zarządzenie nr 982 z dnia 21 września 2007 r. w sprawie zasad organizacji i trybu wykonywania przez Policję zadań związanych z rozpoznaniem, zapobieganiem, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń popełnianych w związku z imprezami sportowymi oraz gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych (Dz. Urz. KGP NR.17. poz. 129).